druhy Hymenopter, žijícími podobným způsobem, společně s jejich parasity. Tento dosud nepublikovaný nález je prvním z území Moravy.

Dokladový kus nachází se v mé sbírce palaearktických Coleopter, jíž jsem věnoval r. 1939 tehdejšímu Zoologickému oddělení Národního musea v Praze.

SITARIS MURALIS FORST. (COL., MELOIDAE) IN SÜD-MÄHREN.

An einer Lösswand des südöstlichen Abhanges der bekannten Steppen-Reservation bei Pouzdřany, wo viele Arten der solitären Bienen nisten, fand ich im August 1928 ein einziges Exemplar männlichen Geschlechtes dieser ausserordentlich seltenen Meloiden-Art. Dieses Exemplar stellt den ersten bekannt gewordenen Fund für das Gebiet von Mähren dar und wurde im Jahre 1939 samt meiner ganzen Koleopterensammlung der ehemaligen Zoologischen Abteilung des Nationalmuseums in Praha geschenkt.

SLOŽENÝ EXHAUSTOR.

Vladimír V o j á č e k

Nezbytnou pomůckou pro každého entomologa při vybírání hmyzu z prosevů, buď přímo v terénu nebo později v pracovně, je exhaustor. Jednoduchých exhaustorů je mnoho typů, universálních i specielních pro různé úkony i skupiny hmyzu, jak si ho každý sběratel udělal nebo upravil. Společnou nevýhodou všech těchto exhaustorů je:

a) Velká ztráta času při vysypávání nachytaného hmyzu do smrtičky. (Po každém úlovku několika jedinců, nebo vychytání naleziště, na kterém je třeba jen několik jedinců, např. odloupnutá kůra, odvalený kámen atd., je nutné se zastavit, vyprázdnit exhaustor do smrtičky, aby se hmyz z jednotlivých stanovišť nesmíchal a poznamenat si na lístek naleziště. Pak teprve je možno pokračovat v lovu.)

b) Poškození křehkého a jemného hmyzu hmyzem hrubým nebo dravým.

c) Poškození drobného hmyzu přilepením na opocené stěny exhaustoru. Tyto nevýhody částečně odstraňuje exhaustor složený, s několika oddělenými prostory (válečky) na hmyz. Hmyz nepřichází do styku s opocenými stěnami exhaustoru, máme možnost už při nasávání hmyzu částečně třídit úlovek a máme-li dostatek zásobních válečků, můžeme hmyz v nich i usmrcovat a uchovávat, nemusíme se zdržovat jeho vybíráním ze smrtičky a válečky vyprázdníme až po exkursi, když máme dost času a pracovního pohodlí.

Exhaustor (viz obr.) se skládá z ploché krabičky z průhledného materiálu (sklo, plexisklo) uzavřené dobře těsnící korkovou nebo gumovou zátkou, kterou procházejí skleněné trubičky. Uvnitř krabičky jsou na těchto trubičkách nasazeny malé zátky s válečky na hmyz. Mimo těchto trubiček s válečky prochází, nejlépe na okraji, ještě jedna trubička, která má průměr o 1-2 mm větší a na jejímž vnitřním konci je upevněna gumičkou nebo lepidlem hustá síťka (tkanina), abychom případně nenasáli hmyz do úst. Na jejím vnějším konci je upevněna gumová hadička na vysávání vzduchu z exhaustoru. Vnější konce ostatních trubiček jsou uzavřeny malými korkovými nebo gumovými zátkami, pouze na jedné je nasazena gumová hadička, nebo hadička z umělé hmoty (bužírky), ukončena vyměnitelnou násoskou. (Bužírka-PVC se snadno přehne, "zlomí" a tím je zhoršena průchodnost hadičky.) Tuto hadičku nasunujeme na libovolnou trubičku, ústící do válečku - podle potřeby.

Válečky si snadno zhotovíme z tuhé silonové tkaniny, papírových trubiček s okénky s tkaninou nebo silonem, nebo ze skleněných válečků z uříznutých zkumavek, jichž dno opatříme pro vzduch průchodnou textilií, nejlépe opět silonem. Velikost jak exhaustoru, tak i válečků si každý přizpůsobí své potřebě, rovněž tak i počet válečků v exhaustoru.

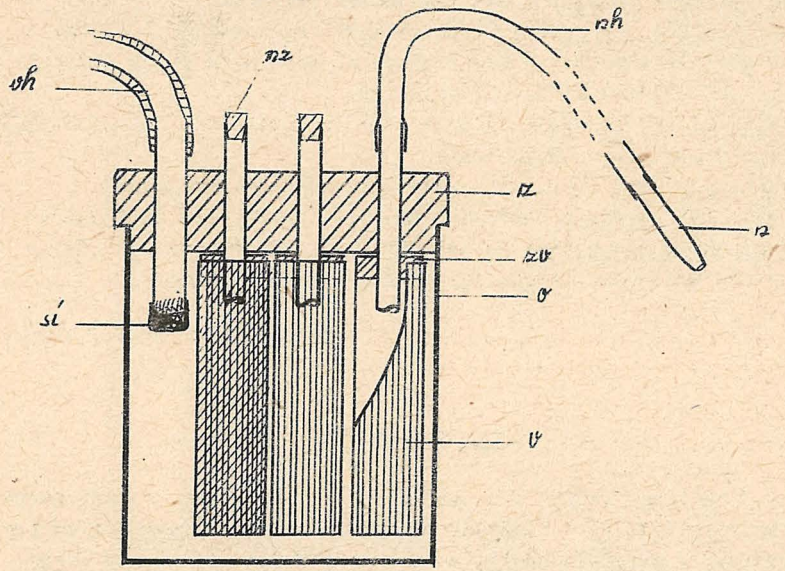
Násosky zhotovíme uříznutím skleněných trubiček vhodného průměru na potřebnou délku. Zúžení konce docílíme vytahováním trubičky v plameni kahanu.

Práce s exhaustorem: Při vybírání nasmýkaného hmyzu ze síťky, nebo vybírání pastí nebo prosevů, nasáváme do jednoho válečku hmyz tvrdý, do druhého jemný, aby nenastalo jeho poškození hmyzem tvrdým. Po naplnění prvního válečku, nebo po jeho vyhytání z uvedeného prostředí stačí přendat nasávací hadičku

na váleček druhý, první uzavřít korkovou nebo gumovou zátkou, (stačí i špalíček bezové duše) a s minimální ztrátou času pokračovat v lovu. Teprve po naplnění všech válečků je třeba se zastavit, hmyz usmrtit ať již vhozením celého válečku (výhodnější způsob), nebo jeho vysypáním do smrtičky, poznamenat na lístek potřebné údaje, vložit lístek do válečku, nebo do krabičky s hmyzem a můžeme pokračovat v práci.

Nejlépe nosíme exhaustor v kapse košile, bundy nebo kabátu ve výši prsou. Délku vysávací hadičky volíme tak, aby nám dosáhla z kapsy do úst. Nasávací asi 25-30 cm dlouhou, protože asi v této vzdálenosti prohlížíme naleziště nebo prosev. Pravou rukou vedeme násosku na konci nasávací hadičky na lovený hmyz, levou máme volnou na rozhrnování prohlíženého materiálu, obracení kamenů, odlupování kůry, případně v ní držíme lupu.

Tento typ exhaustoru se mi velmi osvědčil a byl bych rád, kdyby podobné dobré zkušenosti s ním získali i jiní sběratelé.

o=obal exhaustoru; z=korková zátka; v=váleček; zv=zátka válečku; nh=nasávací hadička ukončená násoskou -n; vh=vysávací hadička; sí=sítko; mz=malé zátky, uzavírající přívod do jednotlivých válečků.